

ENERGIAA, JOLLA ON

JUUKET

Leppäkosken asiakaslehti 2/2020

NÄIN
ALOITAT
SÄÄSTÄMISEN

9 keinoa
SAADA LISÄÄ
ENERGIAA

MIKKO
NOUSIAINEN

"En osaisi
elää ilman
luontoa."

VILLAVEIJARIT
kannustavat erilaisuuteen
"ERITYISPIIRTEET
OVAT SUPERVOIMA."

Suomen ainoa
tuulipuistonvartija
ei korkeita paikkoja pelkää

LEPPÄKOSKI

Sisällys

Pääkirjoitus.....

3

Mitä kuuluu, Mikko Nousiainen?.....

4

Elämyksiä Nokian sydämessä.....

6

Asumisen vuosikello.....

12

Astu sisään Villaveijareiden maailmaan.....

14

Esineiden internet osana arkea.....

18

Päiväni tuulipuistonvartijana.....

20

Verkkopalveluiden kuulumiset.....

24

Kodin sisustus pikkurahalla.....

26

9 keinoa saada energiaa.....

29

Näin aloitat säästämisen.....

30

Suoraa puhetta rahasta.....

33

Ristikko.....

34

Leppäkosken uutisia.....

35



6



20



14

Leppäkoski somessa



/leppakoskifi



@leppakoskifi



/leppakoskifi



@leppakoskifi

Muista myös uutiskirje!

Arvomme kaikkien uutiskirjeen tilanneiden kesken suklaalevyjä www.leppakoski.fi/uutiskirje.

Teemme lehtesi

LEPPÄKOSKEN TOIMITUS

Täydellisenä marraskuun iltana..

TIINA MONONEN

Nautin mökillä takkatulesta ja kynttilänvalosta.

ESSI KESKITALO

Viettäisin lautapeli-iltia hyvässä seurassa samalla juustoilla herkutellen. Kynttilänvalossa tietty.

ANNA-MARI NYSSÖNEN

Takassa palaa tuli, kaikilla on ulkoilusta punaiset posket ja tv:n äärellä syödään iltopalaa elokuvaa katsellen.

MARJO ÄKKINEN

Pakkaisin reppuun eväät ja lähtisin puolison kanssa valosaasteen ulottumattomiin katselemaan tähtitaivasta.

TÄTÄ NUMEROA TEKEMÄSSÄ MYÖS

Jukka Rajala,
Ari J. Vesa / Adato Energia Oy

ULKOASU

Essi Keskitalo

PAINO

Grano

OSOITELÄHDE

Väestötietojärjestelmä/ Digi- ja Väestötietovirasto.
Tietoja ei ole luovutettu kirjeen lähettäjän haltuun.
Tietojen tekninen toimitus: Posti Oy PL 7, 00011 Posti

LEPPÄKOSKI-KONSERNI

Leppäkoski Group Oy
Leppäkosken Sähkö Oy
Leppäkosken Energia Oy
Leppäkosken Lämpö Oy
Grid.vc Oy

www.leppakoski.fi

ASIAKASPALVELU

ma-pe klo 9-16

Eino Salmelaisen katu 23,
39500 Ikaalinen

SÄHKÖASIAKKAAT

asiakaspalvelu@leppakoski.fi
Puh. 03 4503 400

KAUKOLÄMPÖ- JA MAAKAASUASIAKKAAT

lampo@leppakoski.fi
Puh. 03 4503 399

SÄHKÖINEN ASIAKASPALVELU 24/7

www.leppakoski.fi/online

Pääkirjoitus

Iloa ja eteenpäin vievää voimaa

Lämmin kiitos lukijoille lukuisista positiivisista palautteista, joita keväällä saimme uudistuneesta asiakaslehdestämme. Palautteenne rohkaisi meitä jatkamaan valitsemaamme linjaa tarjoamalla lehdessä energia-asioiden lisäksi kiinnostavaa luettavaa erilaisista ihmisistä, ilmiöistä ja arkea helpottavista vinkeistä.

Asiakaspalvelu kehittyy

Tämän lehden ilmestymisen aikoihin on Leppäkoskella otettu käyttöön useita uusia järjestelmiä. Uudistukset mahdollistavat mm. laajemmat palveluajat ja -kanavat, esimerkiksi lasku- ja energiankulutustietojen tarkasteluun. Myös sähkölaskun ulkoasua kehitettiin tavoitteena saada siitä entistä selkeämpi. Järjestelmä-uudistuksesta löydät lisätietoa nettisivuiltamme www.leppakoski.fi/lasku-uudistus.

Aila-myrskyä vastassa

Automatisoiduista järjestelmistä huolimatta energia-yhtiön toimintaan kuuluu myös sääilmiöiden aiheuttamat haasteet, joista tuoreessa muistissa Ailan päivänä puhaltanut voimakas syysmyrsky. Vaikka säiden enustamisen kykyä ei olekaan, voidaan myrskytuuliin ja tykkylumiin varautua onneksi jonkin verran myös ennakkoon. Käyttöpäällikkö Jukka Rajala oli Ailan päivänä myrskyn silmässä ja hänen kertomukseensa päivän kulusta voit tutustua tämän lehden sivuilta 24-25.

Kiinnostavia lukuhetkiä!

Tiina Mononen
viestintäpäällikkö

MITÄ KUULUU, MIKKO NOUSIAINEN?

TEKSTI ESSI KESKITALO • KUVA MIKKO NOUSIAINEN

Työni puolesta minun on täytynyt ottaa selvää erilaisista ammateista, ihmisistä ja elämäntyyleistä. Se, että joutuu katsoomaan asioita eri kulmista ja kyseenalaistamaan ajatuksiaan, laajentaa myös omaa näkemystä maailmasta.

Olen syksyn ja tulevan kevään ajan mukana Tampereen Teatterin Peter Pan menee pieleen -näytelmässä Kapteeni Koukkuna. Toivotaan, että saamme jatkaa esityksiä ja teatterit pysyvät auki. Ylellä pyörii tällä hetkellä Rauhantekijä, jossa näyttelen Irina Björklundin turvamiestä. Rauhantekijä on hieno sarja ja olen siitä tosi ylpeä. Sarjaa katsoessa katsoja joutuu hyväksymään epätietoisuuden, sillä kaikkea ei sanota suoraan tai anneta valmiiksi hopealautasella.

Olen käsittämättömän onnellisessa asemassa, kun työ on iso osa omaa identiteettiäni ja elämääni. Työssä ei ole minkäänlaista miinusmerkkistä klangia. Vapaa-ajalla seuraan urheilua ihan hulluna. Viimeisen vuoden aikana myös perheen kanssa oleilu on täyttänyt vahvasti arkea kuopuksen syntymän myötä.

Poikkeuksellinen alkuvuosi on muistuttanut siitä, ettei mitään tule pitää itsestäänselvyytenä. Elämän arvaamattomuus tuppaa unohtumaan niin usein. Olin keväällä huolestunut erityisesti omista vanhemmistani. Vein heille ruokakasseja ovelle, mutta muuten emme nähneet. Juhannuksena rohkaistuimme ja uskalsimme mennä yhdessä mökille. Parasta oli huomata, kuinka onnellisia he olivat meidät nähdessään.

Kesällä en ehtinyt käymään mökillä usein ja kaipaankin sinne paljon. Mökillä akut latautuvat parhaiten saunoessa ja kävelyretkillä metsässä. Mökki ei ollut lapsuudessani mikään semmoinen työleiri ja kiitos sen, on siellä nyt mukava puuhastella kaikenlaista. Toki se liittyy varmaan myös ikääntymiseen.

En osaisi elää ilman luontoa. Tarvitsen metsää ja vettä lähelleni. Helsingissä kasvaneena meri oli vahvasti läsnä ja jalkapallokentät aina luonnon siimeksessä. Nyt Tampereella asuessa koiran kanssa on helppo päästä luonnon äärelle. Pidän erityisesti Tammerkoskesta, se on elävä osa kaupunkia talvellakin.

Mitä vanhemmaksi kasvaa, sitä tärkeämmäksi osaksi luonto omaa elämää tulee. Yritetään kunnioittaa enemmän tätä palloa, millä saamme elellä. Jokainen tekee sen mitä pystyy, sillä pääsee jo pitkälle. Omalla kohdallani yksi ratkaisu oli biokaasuauton hankinta. Ihmisten tietoisuus ympäristöstä kasvaa koko ajan ja halukkuus maapallon toimimisen hyväksi lisääntyy. Olemme siis menossa hyvään suuntaan.

MIKKO NOUSIAINEN

SYNTYNUT 1975 Tampereella.
Asuu Tampereella ja Helsingissä.

TYÖ Näyttelijä.

PERHE Vaimo, 2 poikaa ja koira.

TAPPARA VAI ILVES?

1980-luvun puolivälissä taisin olla Helsingin Kallion ala-asteen ainoa tamperelainen. Tappara oli tuolloin hyvin menestynyt joukkue ja kannatin sitä ylpeänä. Muutettuani takaisin Tampereelle huomasin, että suurin osa ystäväistäni on Ilveksen kannattajia ja olen itekin kääntynyt Ilveksen puoleen jalkapallon takia. Olen paljon enemmän jalkapallo- kuin jääkiekkoihminen.

SIIVET VAI MUSTAMAKKARA?

Silloin kun söin vielä lihaa, oli mustamakkara suurinta herkkua. Lihansyönti kuitenkin jäi eettisten syiden ja oman kehon hyvinvoinnin vuoksi. Olen tehnyt kukka-kaaliwingsejä, mutten ole onnistunut saamaan niihin sitä samaa rapsakkaa koostumusta.

PIENENÄ MINUSTA PITI TULLA..

Minulla oli kolme ammattivaihtoehtoa: lentäjä, jalkapalloilija ja näyttelijä. Lentäjän ammatti liittyi Tähtien Sotaan ja Taiseluplaneetta Galacticaan. Jalkapalloa taas elin ja hengitin 11 vuotta. 16-vuotiaana harrastus alkoi olla niin täyspäiväistä, ettei tällaisen keskitasoisen pelaajan motivaatio enää riittänyt. Varsinkin, kun siinä vaiheessa alkoi olla jo muuta elämää. Harrastin kuitenkin vielä jenkkiputista seitsemän vuoden ajan.

BRAVUURINI KEITTIÖSSÄ..

Tonnikalamakaronilaatikko. Tykkään improvisoida ja tehdä erilaisia pastoja niistä aineksista mitä kaapista löytyy.

AUTIOLE SAARELLE MUKAAN OTTAISIN..

Perheeni ja paljon erilaisia urheilukanavia.

Elämyksiä Nokian sydämessä

TEKSTI ESSI KESKITALO · KUVAT VIIVI HAUTAMÄKI

Tehdas 108 on sekoitus taidetta, kulttuuria ja hyvinvointia. Se tarjoaa yhteisönsä jäsenille myös mahdollisuuden oman potentiaalin löytämiseen.





"Meidän arki ei ole varsinaisesti arkea. Täällä voi tapahtua aamusta iltaan mitä tahansa. Yhtäkkiä joku roikkuu ilma-akrobatialii-noissa, toinen säveltää biisiä lavalla ja kolmas keksii leipoa kaikille pullia. Toiminta on impulsiivista, mutta samalla hyvin ohjattua", kertoo Tehdas 108:n luova johtaja Jenni Lahtonen (kuvassa oikealla alarivissä Kumppari-kissa sylissään).



Keskellä teollista historiaa, Nokia-yhtiön synnyinsijoilla, sijaitsee Tehdassaaren luova keskus, Tehdas 108. Tehtaalla tuotetaan taide- ja kulttuuripalveluita, järjestetään tapahtumia ja vuokrataan toimitiloja muun muassa työhuoneiksi sekä juhla- ja kokouskäyttöön.

LUOVA KESKUS SAI ALKUNSA vuonna 2012, kun **Jenni Lahtonen** löysi tyhjiillään olevan tiilirakennuksen etsiessään itselleen uutta, jaettavaa työhuonetta. Pyörät lähtivät pyörimään ja pian 2700 neliön tilasta kiinnostuivat niin rakennusmiehet, muusikot kuin kuvataiteilijatkin. Toimintaa kehittämään perustettiin Tehdassaaren Osuuskunta ja Tehdassaaren Tuki ry.

Sopivaa nimeä tilalle mietittiin kuitenkin jopa vuoden verran. Lopulta yksi perustajajäsenistä ehdotti lukua 108.

"Se on universaali numero, joka liittyy taiteisiin ja tieteisiin. Esimerkiksi Vivaldi sävelsi 108 sonaattia ja kultaisen leikkauksen laskukaavassa esiintyy kyseinen luku. Sanotaan, että jos ihminen tekee jotain 108 kertaa, tulee siitä hänelle tapa."

LUOVAN KESKUKSEN TOIMINTAA ohjaava 108-toimintamalli etsii ratkaisuja nyky-yhteiskunnan haasteisiin - kestävämmään kulutukseen, työelämän murrokseen ja sosiaaliseen pahoinvointiin. Toiminnan kohteina ovat muun muassa kuntoutujat, työkokeilijat ja erilaisista syistä syrjäytymisvaarassa olevat.

"Meillä on avainhenkilöporukassa alan vaihtajia ja oravanpyörästä hypänneitä. Pidämme yllä luovaa kes-

kusta, mutta tarjoamme yhteisömme jäsenille ennen kaikkea mahdollisuuden oman potentiaalin löytämiseen."

TEHDAS 108 ON SAANUT toiminnalleen Suomen työväenliiton myöntämän Yhteiskunnallinen yritys -merkin. "Haluamme näyttää ihmisille esimerkkiä, että näinkin voi elää ja toimia merkityksellisesti, vastuullisesti sekä vaikuttavasti. Suhtautuminen meihin on nykyään järjestään positiivista, kunhan ihminen on ensimmäisen kerran uskaltanut ovista sisään. Tämän jälkeen ei voi olla ostanutta ajatusta tästä paikasta ja kokonaisuudesta."

ALKUUN EPÄILIJÖITÄ RIITTI, muun muassa kustannusarvot kyseenalaistettiin.

"Luova keskus on syntynyt nollabudjetilla. Aika monta kertaa olemme näyttäneet, ettei asioiden tarvitse maksaa paljon ollakseen olemassa. Meillä ei kukaan nauti täällä palkkaa, vaan kaikki tulevat eurot menevät kiinteistön kuluihin."

Toimintamallinsa mukaisesti Tehdas 108 toimii kiertotalouden periaatteella.

"Than kaikki äänentoistoa ja valaisimia myöten on saatu. Vuosien aikana olemme keränneet, lainanneet ja ottaneet tavaroita lahjoituksina vastaan. Teemme kunnostustöitä paljon itse. Hyvänä esimerkkinä on se, kun tarvitsimme valkokankaalle telineen. Menimme kellariin ja mietimme, kuinka voimme rakentaa sellaisen jo olemassa olevista tavaroista. Se on se meidän juttu. Inspiraatiota ei tarvitse hakea ulkopuolelta. Se on täällä läsnä koko ajan."

Yläkerran Taivas 108 -tilassa järjestetään muun muassa ryhmäliikuntaa, sirkusta, joogaa ja tanssia. Liikuntasali on sunnuntaisin myös lasten vapaasti käytettävissä kahvilan aukiollessa. Kiertotalouden periaatteen mukaisesti, on salin lattiatarpeita hankittu muun muassa Sorin Sirkuksesta.

Luovan keskuksen tiloissa toimii myös kahvila Café Saari. Kahvilan vakiovalikoimaan kuuluvat legendaarisiksi nousseet itse leivottut spelttipuustit.



Jenni Lahtosen ylläpitämässä Vintage Shopissa on myynnissä naisten vaatteita ja asusteita 50-luvulta 80-luvulle sekä erilaisia rooliasuja.



Tehdassaaren Tuki ry:n jäsenet voivat vuokrata parven työhuoneita toimisto- ja liiketiloiksi sekä taiteilijan työhuoneiksi.

108 ShowRoomilla on monta tarkoitusta. Ryhmätyötilassa voi järjestää erilaisia kerhoja tai vaikka käsityöpaikkoja. Lisäksi tila toimii kirjastona ja kauppana jäsenten valmistamille tuotteille.



Leppäkoski ja Tehdas 108

Leppäkosken ja Tehdas 108:n yhteistyö laajenee vuoden 2021 alussa. Seuraa some-kanaviamme ja kuulet uutiset ensimmäisenä!

[f](#) Leppäkoskifi
[f](#) Tehdas 108

ASUMISEN VUOSIKELLO

TEKSTI ARI J. VESA, ADATO • KUVA JUKKA SALMINEN

Talotekniikan huolenpidolla asumismukavuus ja turvallisuus pysyvät kunnossa sekä asuinkustannukset kurissa. Vuosikello auttaa muistamaan mitä eri vuodenaikoina kannattaa tehdä.

Kodista kannattaa pitää huolta. Pienellä aktiivisuudella oma asunto pysyy kunnossa ja talon arvo oikealla tasolla. Tarkastuksilla ja töillä säästää myös yleensä käyttökustannuksissa, kun korjaukset voidaan tehdä ennen suuremman vahingon aiheutumista. Osa vuosikellon toimista on helppo tehdä itse, mutta osa kannattaa suosiolla jättää talotekniikan ammattilaisille.

Syksyllä aloitetaan kodin lämmitys

Lehtien putoamisen sesonkiaikaan rännikaivot kannattaa puhdistaa jopa päivittäin. Näin varmistetaan, ettei ylimääräistä kosteutta pääse rasittamaan rakenteita. Myös rännit ja kourut on puhdistettava, jotta vesi valuu katolta alas rännikaivoihin.

Syksyllä tarkastetaan patterien termostaattien toimivuus ja säädöt. Päivien pimetessä ja säiden viiletyksessä lämmityksen kesäsulku avataan ja aloitetaan kodin lämmittäminen.

"Useimmille sopiva oleskelutilojen lämpötila on noin 21 °C, makuutiloissa jopa hieman viileämpikin. Huonelämpötilan lasku yhdellä asteella tuottaa jopa 5 %:n säästön energiakuluissa", LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry:n LVI-asiantuntija Marko Kempas toteaa.

Talvella vietetään paljon aikaa sisällä

Kaamoksen aikaan kotona oleskellaan paljon. Huolehdi, että pistorasioita on riittävästi koko perheen

käyttöön niin, ettei tarvitse turvautua jatkojohtoihin. Talvi on otollista aikaa asennuttaa kodin toimivuutta lisäävää automaatiota. Yksinkertaisimmillaan se tarkoittaa energiatehokkuuttakin parantavaa valaistuksen ohjausta esimerkiksi liiketunnistimin.

"Vesikalusteet kannattaa tarkastaa aika ajoin. Pieni vuoto wc-pöntössä tai hanassa voi aiheuttaa vuodessa satojen eurojen lisälaskun. Vesikalusteet on hyvä vaihtaa ajoissa uusiin, energiaa ja kukkaroa säästävään malleihin ja pitää huolta niiden toimivuudesta", Kempas kertoo.

Kevätkaudella varaudutaan kesään

Keväällä on suositeltavaa tarkastaa salaoja- ja sadevesiviemärit sekä vaihtaa ilmastointikoneen suodatimet. Säiden lämmitessä lämmityksen kesäsulku laitetaan kiinni. Jos lämpöpumppua käytetään jäähdytykseen, kannattaa se huollattaa keväällä tai viimeistään syksyllä ennen lämmityskautta.

"Kevät on hyvä aika asennuttaa aurinkopaneeleja ja valmistautua ottamaan hyötykäyttöön taivaalta saatava energia. Aurinkopaneelit voivat tuottaa osan vaikkapa omakotitalon ja kesämökin sähköntarpeesta", Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry:n tekninen asiantuntija Henrik Rousku vinkkaa.

Kesällä ennakoidaan loppuvuotta

Kesällä kannattaa ennakoivasti toteuttaa tiettyjä huoltoja ja tarkastuksia ennen syksyn sesonkia. Kesäkauden toimia ovat esimerkiksi lämmitysjärjestelmän tarkastus ja huolto sekä tulisijan hormin nuohous.

"Kesällä ei vielä syksyn pimeitä iltoja mietitä, mutta ulkovalaistuksen asennuttaminen on syytä tehdä ajoissa. Sama koskee auton latauspistettä ja lämmitystolppaa, koska mahdolliset kaivuutyöt ja sähköjohtojen kaivaminen maahan pitää tehdä sulaan aikaan", Rousku kertoo.

Kesä on myös ikkunahuollon ja tiivistyksen aikaa. Hyvin toimiva lämmityslaitteisto ja tiiviit ikkunat säästävät energiaa ja pitävät asumismukavuuden korkeana.

Kodinhuoltoa ympäri vuoden

Kodin talotekniikassa on myös monia toimia, jotka kannattaa tehdä säännöllisesti läpi vuoden, noin kolmen kuukauden välein. Näitä ovat esimerkiksi liesituulettimen suodattimien puhdistus ja tarvittaessa uusiminen sekä lattiakaivojen ja vesilukkojen puhdistus. Muista tarkastaa myös palovaroittimien toiminta säännöllisesti ja vaihtaa paristot uusiin vähintään parin vuoden välein.

Astu sisään Villaveijareiden maailmaan

TEKSTI ESSI KESKITALO • KUVAT ANNIKA LAARKO & ELINA ISTOLAINEN

Villaveijareilla eli Annika Laarkon neulahuovuttamilla eläinhahmoilla on jokaisella oma persoonansa. Kuvillaan Annika haluaa tuoda ilmi, että erilaisuus on rikkautta ja kaikilla on omat vahvuutensa.

En kestä miten ihana!" Kuva Hilma-hiirestä laiturilla istumassa kerää kehuja Facebookissa. Hahmo on yksi **Annika Laarkon** kehittämissä Villaveijareista.

"Villaveijarit ovat yhteisö täynnä ystäviä ja perhettä. Ne ovat pieniä neulahuovutettuja eläinhahmoja, jotka puuhastelevat arkisia toimiaan ja seikkailivat kuvissa sekä videoilla sosiaalisessa mediassa. Hilman lisäksi hahmojen joukosta löytyvät muun muassa Olli-näätä, Kalle-kettu, Simo-siili ja Mauri-mäyrä."

"ALOITIN NEULAHUOVUTTAMISEN ENSIMMÄISTÄ kertaa tammikuussa 2018, tämä on niinkin tuore juttu. Törmasin kuvapalvelu Pinterestissä neulahuovutettuihin hahmoihin ja totesin, että minäkin haluaisin tehdä tuollaista. Sitten vain ostin villaa sekä neuloja ja aloin kokeilemaan. Innostuin heti ihan valtavasti."

Ensimmäiset kuvat tuotoksistaan Annika otti ruokapöydällään. Pian hän siirtyi kuitenkin kuvaamaan ulos maastoon.

"Voi miten erilaiselta kaikki näyttikään, kun vein eläimet kivenjuurelle, yhtäkkiä ne alkoivat elää! Ensimmäisen ulkokuvan synnyttämä tunne oli niin voimakas, että se on pitänyt moottoria käynnissä ja vienyt minua eteenpäin."

ALKUUN ANNIKA HAKI INSPIRAATIOTA kuviin netistä. Ideoita alkoi kuitenkin syntyä myös arjen keskeltä.

"Aiheet ja elementit tulevat oikeasta elämästä. Niissä on jotain vähän jo katoavakin, jos mietitään vaikka sadonkorjuuta. Haluaisin pitää yllä suomalaisia perinteitä. Ne tuovat useimmille mieleen muistoja ja hyviä fiiliksiä. Meillä on Suomen luonnossa valtavat aarteet, voimme kerätä metsistä esimerkiksi marjoja ja sieniä. Se on rikkautta, jota moni ei ole välttämättä löytänyt."

Annika valmistaa suurimman osan kuvissa käytettävistä tavaroista itse.

"Tykkään kierrättämisestä. Kirpputorilla minulla on erikoissilmälasit päässä. Näen asioissa ja esineissä käyttömahdollisuuksia. Monesti olen napannut roskiksesta jotain sinne heitettyä ja todennut, että tästähän voi tehdä vaikka mitä. Esimerkiksi vanhasta alumiinisesta mitta-asiasta tein mehumaijan ja pienistä muoviputki-loista sahasin hillopurkkeja."

VILLAVEIJAREIDEN NIMI ON Annikan tyttären keksimä. Kun nimi oli päätetty, laittoi Annika serkkunsa kehoituksesta pystyyn Facebook- ja Instagram-sivut. Seuraajamäärät kasvoivat nopeasti.

"Joku sanoi, että Villaveijarit saavat hymyn kasvoille ja piristävät huonon päivän jälkeen. On hirveän palkit-





"Minulla on monia erilaisia vahvuuksia, yksi niistä on leipominen. Teen tällä hetkellä työkokeilua keittiö-emäntänä ja vapaa-ajalla harrastan mm. keto-leipomista."

sevaa, kun hahmot tavoittavat ihmisissä jotakin sellaista, mitä olen itse niitä tehdessä kokenut. Melkein päivittäin joku sanoo, että tästä pitäisi tehdä satukirja."

Kirja Annikan haaveena onkin. Ajatus on kypsynyt mielessä jo syksystä 2018 alkaen.

"Uskon, että asioilla on tapana järjestyä ajalaan. Täytyy vain kolkutella ovia ja katsoa mitä sieltä aukeaa. Toivoisin, että joskus Villaveijarit ovat osa toimeentuloani. Aika näyttää."

TYÖURANS AANNIKA ON TEHNYT päiväkodissa lähihoitajana. Jäädessään toistamiseen sairauslomalle työuupumuksen takia, alettiin syitä kuormittumiseen etsiä. Annikalla todettiin ADHD eli aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriö.

"Diagnoosi auttoi ymmärtämään, miksi olen sellainen kuin olen. Minun on nyt helpompi tunnistaa omat vahvuuteni, mutta samalla myös tiedostan mitkä asiat ovat minulle haastavia."

ADHD-DIAGNOOSI NÄKY myös Villaveijareiden hahmoissa.

"Eläintä huovuttaessa syntyy tälle ikään kuin persoona. Olen tosi kiinnostunut erilaisista persoonallisuustyypeistä ja haluaisin tuoda enemmänkin esille, että joku voi olla vilkas ADHD ja toinen vetäytyvä introvertti."

Villaveijareiden pääosassa seikkaileva Hilma-hiiri on luonteeltaan sosiaalinen. Hän tykkää seurasta, mutta vaatii myös omaa rauhaa. Aivan kuten Annikakin.

"En tiedä olisivatko Villaveijarit syntyneet, jos minulla ei olisi ADHD:ta. Oireyhtymää sairastaville on usein ominaista heikko keskittymiskyky monessa asiassa. On kuitenkin hauska huomata, kuinka flow-tilassa ajantaju katoaa ja päälle iskee hyperkeskittyminen. Haluan Villaveijareiden avulla tuoda ilmi, että on OK olla erilainen. Erilaisuus ei ole huono asia, se on vain rikkautta. Meillä erityispiirteitä omaavilla on supervoimia."



Villaveijarit ovat päässeet seikkailemaan myös Leppäkosken maisemiin.



"Yhden julkaisun tekeminen on melko pitkä prosessi. Ensin tulee idea, sitten mietin kuinka sen voi toteuttaa ja rakennan rekvisiitan. Lähden etsimään kuvauspaikkaa aina yksi aihe kerrallaan, saatan ottaa Villaveijarit vaikka mustikankeruureissulle. Haluan kertoa mitä hahmot ajattelevat ja teenkin kuviin usein mukaan pienen tarinan."

"Nuorimmat lapseni ovat usein mukana kuvausreissuilla. Tytär tykkää myös leikkiä hahmoilla. Lapsilta tulee monia hyviä ideoita kuvia varten. Villaveijarit ovat olleet meille kivaa yhteistä tekemistä."

 Annikan Villaveijarit

Esineiden internet osana arkea

TEKSTI ESSI KESKITALO • KUVA ISTOCK

IoT eli Internet of Things tarkoittaa suomeksi käännettynä esineiden internetiä. Termi on monelle tuttu, mutta mitä se käytännössä tarkoittaa?

Esineiden internet on erilaisia verkkoon liitettyjä esineitä. Nämä voivat olla laitteita, kuten älyranneke tai -jääkaappi, mutta myös antureita, jotka mittaavat esimerkiksi lämpötilaa tai kosteutta. Esineet välittävät verkkoon dataa, jonka palveluntarjoaja jalostaa eteenpäin. Vuoden 2021 loppuun mennessä verkkoon ennustetaan olevan kytkettynä 35 miljardia esinettä.

Reaaliaikaista dataa 24/7

Viime vuosien aikana yleistyneet älykellot ovat tyypillisin esimerkki IoT:n hyödyntämisestä kuluttajien arjessa. Laitteet mittaavat sykettä ja välittävät tiedot pilvipalveluun. Data analysoidaan ja lopputulemana kuluttaja saa tietoa unenlaadustaan.

"Terveystiedon edistäminen on yksi IoT:n hyödyistä. Otetaan esimerkiksi älyvaaka, joka punnitsee painon ja analysoi kehonkoostumuksen. Vaaka kirjaa ylös painoindeksiä ja näin henkilö saa reaaliaikaista tietoa painonkehityksestään. Tieto perustuu faktoihin ja se on luotettavaa, kun taas itse kirjaamiin tietoihin saattaisivat vaikuttaa tunteet ja mittausolosuhteet", kertoo Enermix Oy:n teknologiajohtaja Janne Heinonen.

Kodissa käytettävät IoT-ratkaisut yleistyvät koko ajan. Ruohon leikkaa etäohjattava leikkuri, valaistusta säädetään kännykällä ja älyvalvonta-

kamerat ilmoittavat epäilyttävästä toiminnasta suoraan poliisille. Tulevaisuudessa kaikki kodinkoneet ovat tavalla tai toisella yhdistettynä internetiin. Niin kutsuttujen älykotien tavoitteena on tehdä elämästä huolettomampaa, vähemmän ympäristöä kuormittavaa ja turvallisempaa. Esineiden internetin avulla voidaan myös minimoida vahinkoja.

"Vakuutusyhtiöt ovat alkaneet asentamaan asiakkailleen vesivuotovahteja eli järjestelmiä, jotka varoittavat vesivuodoista. Järjestelmä tekee hälytyksen havaitessaan vuodon ja katkaisee veden syötön automaattisesti, estäen samalla vesivahingon synnyn."

Hyödyt yrityksille ja taloyhtiöille

Yrityksille IoT:n tarjoaman datan analysointi mahdollistaa liiketoiminnan tuottavuuden kasvattamisen, kustannusten vähentämisen, riskien paremman hallinnan sekä uusien liiketoimintamallien luomisen.

Esimerkiksi jätehuoltoala on onnistunut tekemään liiketoiminnastaan kannattavampaa uusien palveluiden avulla. Sensorit kertovat jäteastioiden täyttöasteen ja näin jätteenkäsittely-autot voivat ottaa tyhjennysreitilleen vain tarvittavat pisteet. Turhat ajot poistuvat, jonka myötä kustannukset pienenevät ja toiminta tehostuu, unohtamatta myöskään ekologisia hyötyjä.

Taloyhtiöille esineiden internet tarjoaa erilaisia asumisen olosuhteita parantavia palveluita. Esimerkiksi Leppäkosken älykäs lämmönohjaus mahdollistaa yksittäisen huoneen tai tilan lämpötilan entistä tarkemman säädön. Järjestelmä reagoi nopeasti ulkoisten ja sisäisten lämmönlähteiden, kuten ihmisten tai valaistuksen tuottamaan lisälämpöön. Lämpötilaerot tasaantuvat sekä energiankulutus ja kiinteistön ylläpidon kustannukset pienenevät.

Esineiden internetin tulevaisuus

Vielä 2000-luvun alkupuolella IoT:sta ennustettiin suurta seuraavaa mullistusta. Kehitys on tapahtunut kuitenkin uskottua hitaammin ja kohu esineiden internetin ympärillä on laantunut.

"Useat nykyisten IoT-ratkaisujen käyttöönottoista vaativat liikaa paneutumista tai osaamista. Lisäksi markkinoilla on paljon laitevalmistajakohtaisia palveluita. On hankalaa, jos jääkaapissa on oma palvelunsa ja ruohonleikkurissa toinen. Tarvitaan kokonaisuudesta huolehtivia ratkaisuja. Uskon, että laajamittaisempi IoT:n yleistymisen tapahtuu vasta sitten, kun palveluja saadaan yksinkertaistettua tavalliselle käyttäjälle", Heinonen miettii.

Tietoturva tärkeä osa

Jos verkkoon kytketyn laitteen tietoturva ei ole kunnossa, on se helppo kohde tietomurroille ja haittaohjelmille. IoT-palveluiden turvallisuus onkin noussut esille viime vuosien aikana. Pääsevätkö ulkopuoliset tarkkailemaan dataa, jota minusta verkkoon välittyy?

"Kun tieto siirtyy nettiin, on se aina tietoturvariski. Kuluttajan on hyvä olla tästä tietoinen ja kysyä tarvittaessa palveluntarjoajalta tai myyjältä, kuinka yksityisyydensuojasta huolehditaan", Heinonen huomauttaa.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on ottanut käyttöön Tietoturvamerkkin. Myönnetty merkki on kuluttajalle tae siitä, että tuotteeseen ja palveluun liittyviin tietoturva-asioihin on kiinnitetty huomiota.

Enermix Oy:n palvelut kiinteistöille

Enermix Oy tuottaa kiinteistöjen olosuhte- palveluihin ja energiaratkaisuihin liittyviä älykkäitä etävalvonta- ja ohjauspalveluita. Leppäkoski Group Oy on yksi Enermix Oy:n omistajista.

Yhtiö on tunnettu Talotohtori 2.0 tuotteestaan. Talotohtori 2.0 on laitevalmistajasta riippumaton järjestelmäratkaisu ja digitaalinen alusta. Siihen voi liittää helposti rakennusautomaatiojärjestelmiä ja IoT-sensoreita sekä tuottaa laajasti palveluita yhdellä käyttäjäkokemuksella.



Enermixin toimitusjohtajana on 1.10.2020 aloittanut **DI Sami Vatanen**.

Uusi IoT-operaattori Pirkanmaalla

Leppäkosken ja Ikaalisten-Parkanon Puhe- lin Oy:n yhteisyritys **IoTNet Finland Oy** on kotimainen IoT-operaattori, joka rakentaa Pirkanmaalle LoRa-teknologiaan perustuvaa langatonta IoT-verkkoa.

Verkko rakennetaan Ikaalisten, Parkanon, Nokian, Hämeenkyrön ja Ylöjärven alueille. Se mahdollistaa erilaisten LoRa-antureiden kytkemisen verkkoon yksinkertaisesti, kustannustehokkaasti, toimintavarmasti ja tietoturvallisesti.

PÄIVÄNI TUULIPUISTON- VARTIJANA

TEKSTI ESSI KESKITALO • KUVAT TUULI NIKKI

Leppäkosken lin Kuivaniemen tuulipuistossa työskentelevällä Raimo Huuhtasella on Suomen kauneimmat työmaisemat. Yhdessä Nuppu-koiransa kanssa Raimo huolehtii, että tuulimyllyt ovat toiminnassa ympäri vuoden.





RAIMO HUUHTANEN

SYNTYNYT Rovaniemellä.

Asuu Oulussa.

TYÖ Käyttö- ja huoltovastaava, tunnetaan myös nimellä "tuulipuistonvartija".

PERHE Vaimo, poika ja Nuppu.

HARRASTUKSET Sotahistorian tutkiminen, ulkoilu.

Klo 6.30

Mie herään joka aamu ilman herätystä kuudelta, keitän kahvit ja menen toimistolle puoli seitsemäksi. Toimisto on ihan oman kodin pihassa, sellaisessa piharakennuksessa. Avaan koneen ja katselen mitä tuulipuistossa tapahtuu, ovatko laitokset tuotannossa tai onko vikoja ilmestynyt. Tänäa huomaan, etteivät tuulensuunta-anturit näytä oikeaa lukemaa ja lähten Iin tuulipuistoon asiaa tarkastamaan. Perheen koira Nuppu kulkee mukana lähes aina, paitsi pahimpaan punkkiaikaan eli kesällä.

Klo 9.00

Oulusta tuulipuistoon menee semmoinen tunti. Perillä yhteistyökumppani Sauli lähtee kanssani veneellä saareen, jossa tuulimylly sijaitsee. Saarella puen päälle turva-vaatteen, kypärän ja muut suojavarusteet. Suunta-anturit sijaitsevat tuulimyllyn konehuoneessa, joka on ihan siellä myllyn yläosassa. Sauli jää alas odottelemaan ja mie lähten kapua-

maan ylös tikkaita pitkin. Ennen tätä mylly laitetaan tietysti stopille ja painetaan hätäseis päälle. Myllyn korkeus on 50 metriä ja ylös kiipeämiseen menee semmoinen varttitunti.

Konehuoneessa puntaroin mistä lukemahäiriöt johtuvat ja mitä mie tarviin niiden korjaamiseen sekä otan tarvittavat valokuvat. Soitan yhteistyökumppani JBE Servicelle, että kuulkaas nyt tarvittaisiin suunta-anturien vaihto. Uudet varaosat löytyvät jo varastosta ja aika vaihdolle saadaan huomiseksi.

Klo 12.00

Ajelemme saaresta takaisin mantereelle ja Sauli lähtee jatkamaan omia hommiaan. Mie vien kampeet varastoon, noston varaosat valmiiksi huomista varten ja luen työsähköpostit läpi. Sitten hyppään autoon ja lähten lounaalle. Paikallisella Nesteellä syövät käytännössä kaikki alueen tuulivoimaloissa töissä käyvät. Kyllä paikalliset minut tuntevat ja tulevat juttelemaan.

Klo 13.30

Lounaan jälkeen lähten ajamaan takaisin Ouluun.

Klo 14.30

Lähetän JBE Servicelle vielä sähköpostilla tiedot mittarin vaihdosta ja vahvistan huomisen vaihtoajan. Sitten alan paneutumaan polttokennotouhuihin.

Leppäkoskelta saa polttokennolla toimivia varatehoratkaisuja. Nämä turvaavat vaikka mobiiliverkon tukiaseman akuston toimintakyvyn kriisitilanteissa, kuten sähkökatkoissa. Mie oon ollut mukana Leppäkosken Ylöjärven ja Kihniön sähköasemilla olevien varatehokonttien käyttöönotossa.

Klo 16.00

Lopettelen työt. Tykkään tehdä töitä rauhassa, en mie sitä kelloa paljon katso. Illalla touhuan pihapiirissä harrastehommia.



Nuppu-koira viihtyy hyvin mukana töissä. Aina kun mie vien työvaatteet ja kypärän autoon, se tietää pääsevänsä mukaan reissulle. Tuulipuistossa se jolkuttelee perässä, tutkii ympäristöä ja ihmettelee esimerkiksi alueella olevia jäniksiä.

Tuulipuistonvartijan työ ja tuulimyllyjen tekniikka kiinnostavat ihmisiä. Yksi yleisimmistä kysymyksistä on, että mitä myllyille tapahtuu kovassa myrskyssä. Tuulilaitoksissa on mittari, joka seuraa tuulennopeutta. Kun nopeus saavuttaa 25 m/s, pysähtyvät laitokset automaattisesti.

MITÄ TOIMENKUVAASI KUULUU?

Kaikki Leppäkosken tuulipuistoon liittyvät operatiiviset tehtävät. Valvon tuotantoa ja vikojen sattuessa selvitän kuinka ne pystyy korjaamaan. Tuulivoimalaitokset ovat etävalvonnassa. Vioista yli puolet ovat sellaisia, että mie pystyn hoitamaan ne kotona Oulussa ja loput sellaisia, että hyppään autoon ja lähten tuulipuistoon lihin. Lisäksi ennakoin tulevia huoltoja ja huolehdin, että tarvittavia varaosia on aina saatavilla.

TYÖN PARHAAT PUOLET?

Se, että mie pystyn suunnittelemaan melko itsenäisesti päivän ohjelman ja työt. Niin ja sitten tietysti on erittäin kauniit työmaiset!

On tämä mielenkiintoinen ala. Pitää ymmärtää sähkö-, hydraulikka- ja konealaa sekä tuntee ilmasto eli tuulet. Joka aamu on mukava lähteä töihin, päivät ovat niin erilaisia. Vaikka myllyt pyörisivät normaalisti aamulla, ei voi koskaan tietää mikä on tilanne iltapäivällä.

IKIMUISTOISIN HETKI TUULIPUISTONVARTIJANA?

Niitä on niin paljon, hankala mitään yksittäistä mainita. Viimeisimpänä ehkä se, kun vaihdettiin muutama vuosi sitten Kuivamatalan saarella tuulivoimalageneraattori ilman ulkopuolista nosturia. Vaihto tehtiin sellaisella sähkövinssisysteemillä. Taisi olla ensimmäinen kerta koko maailmassa, kun generaattori vaihdettiin tällä tavalla ja jäätietä hyödyntäen.



Aila-myrskyä vastassa

TEKSTI JUKKA RAJALA • KUVAT ISTOCK

Syyskuun puolivälissä Aila-myrskyn kovat puuskatuulet koettelivat Suomea ja aiheuttivat Leppäkoskellakin vikoja sähköverkkoon.

Kun sähköt ovat poikki, keskeytyy asiakkaan arki. Pakasteet sulavat, tietoliikenne ei kulje ja perustoiminnot vaikeutuvat. Sähkökatkojen nopea hoitaminen on meille kunnia-asia. Suurhäiriötilanteissa, kuten Aila-myrskyssä, on koko sähköverkkohenkilöstömme mukana viankorjauksessa tavoitteenaan palauttaa sähköt asiakkaille mahdollisimman nopeasti.

Ennakointi tehostaa vianhoitoa

Ailaan varautuminen alkoi osaltamme jo edellisenä viikonloppuna, kun saimme sääpalveluista tiedon tulevasta myrskystä. Tehostimme seurantaamme ja sääennusteiden tarkennuttua käynnistimme varautumistoimenpiteet laajemmin, kuten aina uhkaavan sään lähestyessä.

Tiedotimme tilanteen kehittymisestä nettisivuillamme, sosiaalisessa mediassa, lehdistötiedotteilla ja sidosryhmille lähetetyillä suoraviesteillä.

"Kun vianhoito on käynnissä, täytyy koko orkesterin toimia saumattomasti yhteen."

Erityisesti kunnat ovat meille tärkeä yhteistyökumppani ja teemmekin aktiivista yhteistyötä alueemme kuntien kanssa tiedottamisen suhteen. Näin saamme varmistettua kriittisten kohteiden, kuten terveystieteiden, vesihuoltolaitosten ja vanhainkotien toiminnan.

Kun vianhoito on käynnissä, täytyy koko orkesterin toimia saumattomasti yhteen. Omat, paikalliset asentajamme varustivat työautot valmiiksi viankorjaukseen ja huolsivat laitteistot, jotta maastossa kaikki toimii mahdollisimman

hyvin. Varmistimme myös IT-järjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien toiminnan.

Aila-myrskyn ensimmäiset viat ilmenivät Leppäkosken jakeluverkossa keski- viikkona alkuyöstä. Kun verkossa on vika, aloittaa valvomo samantien vianrajauksen. Kaukokäytettävillä kytkinlaitteilla vika-alue rajataan ensin mahdollisimman pieneksi, jonka jälkeen asentajamme rajavat vikaa vielä käsikäyttöisillä kytkinlaitteilla, samalla tarkkaa vikapaikkaa etsien.

Viime kesänä käyttöön otettu Kankarintien sähköasema oli meille suuri investointi. Yli 1,5 miljoonaa kustantaneella sähköasemalla on kuitenkin merkittävä vaikutus Parkanon ja Kihniön vianhoitoon ja tämän huomasimme myös Aila-myrskyssä. Uusi sähköasema mm. osaltaan rajaa vika-alueet entistä pienemmiksi.

Runkoverkon viat korjattiin alle vuorokaudessa

Torstaiyönä noin klo 4.00 Aila-myrskyn vianhoito oli laajentunut jo lähes koko verkkoalueellemme erittäin kovien puuskatuulien piiskatessa puustoa, kaataessa puita ja lennättäessä risuja linjojen päälle. Asentajamme korjasivat vikoja koko torstai- iltaan asti sitä mukaa, kun se oli työturvallisuutta vaarantamatta mahdollista. Viimeinen runkoverkon vika saatiin korjattua ennen puoltayötä eli alle 24 tuntia ensimmäisten vikojen alkamisesta. Muutamia pienjänniteverkon vikoja jäi korjattavaksi vielä perjantaille, jolloin viimeisetkin Leppäkosken asiakkaat saivat sähköt takaisin.

Yömyöhään kotimatalla nähdessäni ikkunoissa loistavat valot heräsi hyvä fiilis, että on tässä jotain tehty oikein.

Kiitos asiakkaillemme kärsivällisyydestä! Lähettämämme lukuisat vikailmoitukset ja vikapaikkatiedot nopeuttivat vianhoitoa merkittävästi.

Aila-myrsky lukuina



100 %

Vikojen korjaukseen osallistui koko sähköverkon henkilöstö.



403 kpl

Vikapuheluita yhteensä.



36 kpl

Keskijännitevikoja verkossamme.

ENNAKOINTIA LÄPI VUODEN

1. SÄÄNNÖLLISILLÄ LENTOTARKASTUKSILLA KARTOITETAAN VIKAPAIKKOJA ENNAKKOON.

Helikopteritarkastuksilla kartoitetaan esim. sähkölinjojen päälle taipuneet puut ja muut mahdolliset vikapaikat. Havaitut vikapaikat korjataan ja linjoja uhkaavat puut raivataan ennen kuin ne ehtivät aiheuttaa sähkökatkoa asiakkaille.

2. RAIVAUKSILLA EHKÄISTÄÄN MYRSKYTUHOJA.

Vierimetsänhoidon ja linjanraivausten avulla ehkäistään myrskytuhoja ja parannetaan sähkön toimitusvarmuutta etenkin haja-asutusalueilla.

3. VERKOSTOAUTOMAATIO NOPEUTTAA VIKOJEN PAIKANTAMISTA JA KORJAAMISTA.

Kuluvana vuonna käyttöön otettujen Safegrid vianpaikantimien avulla Leppäkosken runkoverkon viat pystytään havaitsemaan ja niihin reagoimaan entistäkin tehokkaammin.

Vikojen rajaus onnistuu kätevästi valvomasta ohjattavien kaukokäyttöerottimien ja uuden verkkotietojärjestelmän avulla.

ALUEELLISTA HYVINVOINTIA



Leppäkosken Sähkö Oy työllistää yhteensä 35 sähköjakelualan ammattilaista, joiden osaamisesta ja oman alueen tuntemuksesta on merkittävästi hyötyä myös häiriötilanteissa.

Vahvistamme alueellista elinvoimaisuutta työllistämällä myös välillisesti esimerkiksi metsureita ja kaivinkoneurakoitsijoita.



Kodin sisustus PIKKURAHALLA

TEKSTI ESSI KESKITALO • KUVAT TILA & IHME OY:N SISUSTUSKOHDE

Koti on maailman tärkein paikka ja siksi siihen on hyvä panostaa. Tila & Ihme -sisustussuunnittelutoimiston Maria Hiltunen kertoo vinkkinsä kauniin, toimivan kodin sisustamiseen edullisesti.

1. SIISTI KOTI PITÄÄ MIELEN JÄRJESTYKSESSÄ.

Siisti koti tekee paljon, se antaa hyvän fiiliksen. Täytyy kuitenkin olla itselleen armollinen. Esimerkiksi pienten lasten kanssa kaikki ei voi olla aina niin tip top.

Kunnon siivous kerran viikossa riittää. Arjen ohessa voi tehdä pientä tavaroiden järjestelyä. Oma mieli pysyy paremmin järjestyksessä, kun laittaa tavarat paikoilleen päivän päätteeksi.

2. TEE SE ITSE.

DIY eli do it yourself on tätä päivää. Itse tekemällä saa persoonallista jälkeä, oli kyseessä sitten oman vanhan huonekalun kunnostaminen tai uuden kaupasta hankitun esineen maalaaminen.

Sosiaalisen median kanavista Pinterest ja Instagram ovat erilaisia ohjeita täynnä. Youtubesta löytää nykyään myös hyviä videoita aiheeseen liittyen. Rakensin itse

Artikkelin kuvat ovat Tila & Ihme -sisustussuunnittelutoimiston suunnittelema kohteesta.

SISUSTUS



"Luonnonmateriaalit ja ekologisuus ovat nyt pinnalla. Sisustuksessa käytetään myös paljon metalleja. Neutraalit värit, erityisesti beige, miellyttävät ihmisiä, mutta toisaalta väreillä leikitellään nyt aiempaa enemmän. Tila & Ihme -sisustussuunnittelutoimiston slogan *Rouheera luksusta sydämellä* vastaa tämän hetken omaa suosikkityyliäni."

"Nykypäivänä on saatavilla paljon kauniita valaisimia. Useammalla valonlähteellä pystyy korostamaan tilaa ja luomaan tunnelmaa paremmin kuin yhdellä riippuvalaisimella."



kotiini listaseinän Youtubesta löytyneen ohjevideon avulla. Some-kanavat toimivat myös hyvänä inspiraatiolähteenä sisustukseen ylipäätään.

3. HYÖDYNNÄ KIRPPUTORIT.

Second hand -kaupat, kirpputorit ja nettikirppikset ovat täynnä hyviä huonekaluja ja muita sisustustarvikkeita, joilla saat kotiisi yksilöllisen ilmeen.

Kädessäni ensimmäisiä kertoja kirpputorilla olin kateellinen kaverilleni, joka teki siellä hyviä löytöjä. Pian ymmärsin, että ahkerana kirppistelijänä hänen silmänsä oli harjaantuneempi. Jos käy kirpputorilla todella harvoin, ei välttämättä saa sitä oikeaa "touchia".

Sama on totta myös sisustamisen kanssa. Mitä enemmän sitä harjoitat, sitä paremmaksi kehityt. Erityisesti valaistussuunnittelu on monelle haastavaa. Tavallisesti huoneessa saattaa olla vain yksi riippuvalaisin. Valonlähteitä tarvitaan kuitenkin enemmän, varsinkin kun Suomessa on niin pitkä pimeä ajanjakso. Valaistuksella saadaan myös luotua tiloihin tunnelmallisuutta.

4. SOMISTEILLA NOPEA ILMEENMUUTOS.

Kodin ilmettä saa muutettua edullisesti erilaisilla somisteilla, kuten koristetyynyillä, vaaseilla, verhoilla tai sisustustauluilla. Ilmettä voi vaihtaa helposti sesongin mukaan. Keväällä sisustukseen tuodaan raikaita sävyjä ja jouluna otetaan esille punaiset tai vaikat kultaiset sisustuselementit.

Muistan, kuinka äitini vaihtoi aina joulun aikaan punaiset verhot. En tiedä onko nuoremmalla sukupolvella tapana enää tehdä tällaista. Haluaisin kuitenkin opettaa perinteen myös lapsilleni.

5. KUKAT JA KASVIT PIRISTÄVÄT.

Kasvit ovat pieni osa sisustusta, mutta niillä saa aikaan ison vaikutuksen. Mikä voikaan antaa paremman fiiliksen kuin hakea kaupasta ihania leikkokukkia tai uusi ruukkukasvi kodin siivoamisen jälkeen! Luonto on nyt kova juttu muutenkin. Erilaiset heinät ovat olleet suosiossa jo jonkin aikaa, mutta kulhoon voi asetella esimerkiksi vaikka käpyjä ja sammalta.

Yleisesti voisikin sanoa, että pienillä jutuilla saa muutettua ilmettä jo paljon. On hyvä muistaa, että on edullisempaa maalata seinä sohvan värin mukaan, kuin ostaa kokonaan uusi sohva. Täydellisen kodin ei tarvitse tarkoittaa isoa budjettia.

"Jos oma visio ja tyyli tuntuvat olevan hukassa, suosittelen ottamaan yhteyttä sisustussuunnittelijaan. Monesti asiakkaat sanovat, että lopputulos on parempi, mitä olisi voinut odottaa."

9 keinoa saada energiaa

TEKSTI MARJO ÄKKINEN • KUVA SIRPA RYYPÖ

1 Jotta aamut lähtevät energisesti liikkeelle, hanki käyttöösi kirkasvalolamppu ja napsauta se päälle aina aamupalan ajaksi. Parhaan tehon saat, kun käytät lamp-pua 30 minuuttia päivässä ja viitenä päivänä viikossa.

2 Panosta ruokailuun. Opettele syömään monipuolisesti säännöllisin väliajoin. Valikoi lautaselle runsaasti värikkäitä kasviksia. Jälkiruuaksi voit nauttia kotimaisia marjoja tai sitrushedelmiä. Muistathan myös ottaa D-vitamiinia!

3 Vaikka ulkona olisi pimeää ja sohvalle istahtaminen houkuttaisi, lähde ulkoilemaan. Raitis ulkoilma piristää mieltä ja virkistää olotilaa. Viikonloppuisin kannattaa hyödyntää valoisia aikoja ulkoilemalla metsässä.

4 Pimeä vuodenaika saattaa lisätä unentarvettasi. Onkin tärkeää kuunnella omaa kehoa ja nukkua riittävästi. Herää aina samaan aikaan ja pyri pitämään päivässäsi säännöllinen rytmi. Unohda kännykän selailu ennen nukkumaanmenoa.

5 Suhtaudu asioihin ja elämään positiivisesti. Pimeän ajanjakson harmittelu ei johda mihinkään, vaan lisää vain omaa kurjaa oloa. Mieti mikä juuri tässä vuodenajassa on parasta ja keskity tekemään asioita, jotka tuottavat iloa juuri nyt.

6 Nyt on hyvä hetki harastaa. Tutustu kirjaston valikoimaan, tee käsitöitä, pelaa lautapelejä perheen kanssa tai leivo vaikka sämpylöitä. Syysiltoina on aikaa opetella rauhassa uusia taitoja tai tehdä valmiiksi kesken jääneitä projekteja.

7 Vähenevä valo saattaa aiheuttaa alakuloisuutta, jolloin tekee mieli eristäytyä muista. Yksin vietyt hetket voivat olla rentouttavia ja rauhoittavia, mutta yksinäisyyteen ei kannata jäädä. Pidä yhteyttä ystäviisi!

8 Sytytä sisälle kynttilöitä, kaunistaa pihaa ja puutarhaa lyhdyin sekä ulkovaloin. Keitä höyryävän kuumaa teetä ja käperry tee-mukin kanssa sohvan nurkaan nauttimaan lempielokuvastasi tai -kirjastasi.

9 Pimeä vuodenaika antaa meille luvan ottaa rauhallisemmin. Ole itsellesi lempeä. Muista, että koko ajan ei tarvitse suorittaa. Ennen kuin huomaatkaan, päivä alkaa taas pidentyä.

4 VINKKIÄ NÄIN ALOITAT SÄÄSTÄMISEN

TEKSTI ESSI KESKITALO • KUVAT ISTOCK

Säästäminen kuuluu kaikille. Se ei vaadi suuria tuloja tai tietämystä kurssien heilahteluista. Kun päätös säästämisestä on tehty, on päästy jo pitkälle.

Ei minulla ole nyt varaa laittaa satoja euroja säästöön. Sijoittamisessa täytyy olla ammattilainen tai muuten menettää vain rahansa. Kuulostaako tutulta? Säästämiseen liittyy useita harhaluuloja. Olipa tavoitteenasi sitten uusi auto tai puskuri pahan päivän varalle, pääset hyvin alkuun näillä neljällä vinkillä.

1. Tee päätös aloittamisesta.

"Säästämisessä haastavinta on aloittaminen", kertoo Aito Säästöpankin Ikaalisten ja Kyröskosken konttorien paikallisjohtaja **Minna Marjamäki**.

"Sanonkin aina, että aloita tänään tai mieluummin eilen."

Yleisimpiä motiiveja säästämiseen ovat asunnon osto sekä esimerkiksi tuleva matka tai juhla. On tärkeää suunnitella myös oman tulevaisuuden turvaamista. Kuinka pärjään, jos elämäntilanteeni muuttuu? Onko minulla tarpeeksi varapuskuria eli säästöjä yllättävän tarpeen vaatiessa? Olisi hyvä, että esimerkiksi tililtä löytyisi nopeasti käyttöönotettavaksi 2-3 kuukauden nettopalkka.

"Nuorten kannattaa miettiä jo eläkeikää, vaikka se tuntuisikin todella kaukaiselta. Mitä nuorempana aloittaa, sitä pienemmällä summalla kuukausittain pääsee alkuun."

2. Suunnittele ja luo tavoite.

Listaa nykyiset kulusi, tee kuukausitason budjetti ja aseta realistinen tavoite. Säästäminen ei vaadi suuria tuloja, eikä sen vuoksi tarvitse kituuttaa arjessa. Voisitko sijoittaa nettopalkastasi 5 % tai vaikka 30, 50 tai 100 euroa? Laittamalla sivuun 50 euroa kuukaudessa, kertyy sinulle viidessä vuodessa jo 3000 euron säästöt ja tähän vielä korko päälle.

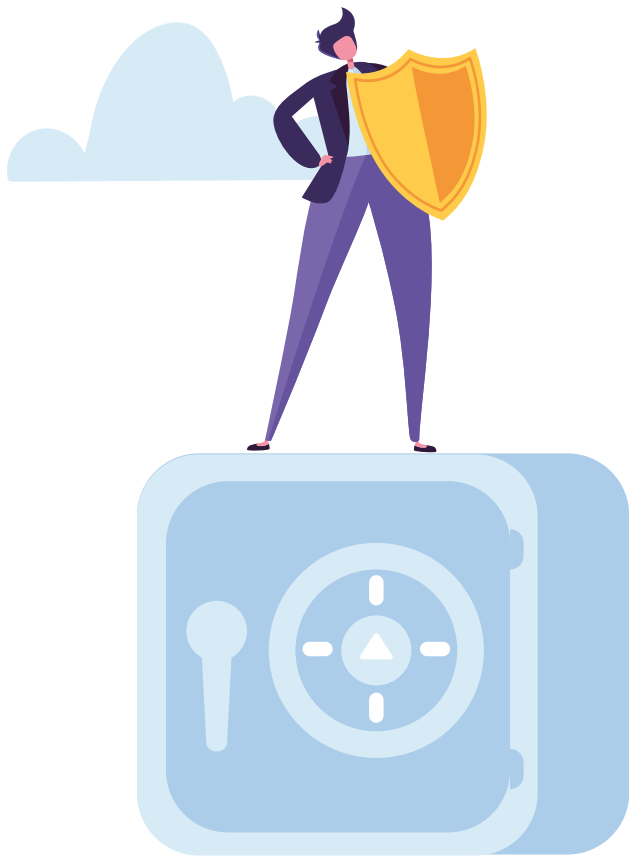
Aseta palkkapäivällesi automaattinen tilisiirto haluamaasi kohteeseen, kuten rahastoon. Näin säästäminen tapahtuu kuin itsestään, etkä ehdi kaipaamaan säästöön menevää rahasummaa.

"Aloita tänään tai mieluummin eilen."

Minna Marjamäki, Aito Säästöpankki

Voit halutessasi hyödyntää suunnittelussa pankin asiantuntijoita. He auttavat löytämään juuri sinulle sopivat ratkaisut. Asiantuntijan kanssa tehdään kokonaiskartoitus eli käydään lävitse tulot, menot, varallisuus ja lainat. Pankki auttaa arvioimaan myös riskinsietokykyä ja tarjoaa näiden





perusteella vaihtoehtoja, jotka sopivat asiakkaan nykytilanteeseen ja tulevaisuuden haaveisiin.

"Liika naapurien ja tuttavien ratkaisujen kuunteleminen voi viedä hakoteille, sillä heidän talous- ja elämäntilanteensa on todennäköisesti erilainen. Muista myös, että joskus säästäminen vie aikaa. Ei pidä odottaa pelkästään pikavoittoja."

3. Valitse työkalut säästämiseen.

Vaihtoehtoja säästämisen työkaluihin on monia ja valikoima on lisääntynyt digitalisaation myötä.

Rahastot ovat helppo sijoituskohde. Ammattilaiset eli salkunhoitajat tekevät kohteiden valinnan, seuraavat markkinatilannetta ja miettivät puolestasi koska on oikea aika myydä tai ostaa.

Suorat **osakesijoitukset** ovat myös vaihtoehto, mutta vaativat sinulta aktiivista salkun seurantaa ja päätöskykyä osakkeiden ostamisesta ja myymisestä.

Säästövakuutus on turvallinen ja helppo tapa varautua tulevaisuuteen. Tuote sopii yleensä pitkäaikaisemman säästämiseen ja säästövakuutus tehdäänkin usein vuosiksi. Sijoituskohteille muodostunutta arvonnousua tai korkoa ei veroteta sijoituskohteita vaihdettaessa, mikä tekee säästövakuutuksesta myös verotuksellisesti järkevän. Säästövakuutukseen sisältyy aina henkivakuutusturva.

Säästää voi aina myös **talletustileille**. Vaihtoehto on kuitenkin menettänyt suosiotaan viime vuosien aikana.

Tileille ei makseta juurikaan korkoa ja näin säästäminen on vähemmän tuottavaa.

"Meillä Aito Säästöpankissa on uudenlainen vakuutus **Elämänvara**. Tässä yhdistyvät säästäminen ja vakavan sairauden turva. Vaihtoehto sopii pitkäaikaiseen säästämiseen ja suositeltu sijoitusaika on vähintään viisi vuotta. Elämänvaran avulla saa turvan vakavan sairauden, esimerkiksi syövän, varalle."

4. Seuraa sijoituksiasi.

Jos säästämisellä on pitkän aikavälin tavoite, voi sijoitusten seuraamisen unohtaa hetkeksi ja tarkistaa tilanne esimerkiksi puolivuositain. Verkkopankissa on kätevää käydä katsomassa sijoituksia vaikka päivittäin, mutta turhaa stressiä tästä ei kannata ottaa. Huolellisella kartoituksella ja tuotteen valinnalla voit nukkua yösi rauhassa.

"Kannustan pitäytymään omassa säästösuunnitelmassa. Kurssien liikkuesssa nopeasti ylös ja alas, ei tule yli reagoida. Panikoidessaan sijoittaja ajautuu helposti sivuun pitkän aikavälin suunnitelmastaan ja unohtaa, että hei - minähän säästän eläkepäiville. On harmillista, jos sijoitukset lunastetaan pois turhaan alhaisella kurssilla."

Minnan TOP 3 vinkkiä

1. Aloita eilen, viimeistään tänään. Aloitus on usein haasteellisin.
2. Pysy omassa suunnitelmassasi ja tavoitteessasi.
3. Hyödynnä kurssilaskut ja tee mahdollisuuksien mukaan lisäostoja.



Suoraa puhetta RAHASTA

TEKSTI ANNA-MARI NYSSÖNEN • KUVAT PODCASTIT JA JULKAISUT

Kaipaatko apua säästämiseen tai sijoittamiseen?
Laita nämä podcastit kuunteluun ja kehität taloustaitojasi hetkessä!



1

PANKKIEN OMAT JULKAISUT

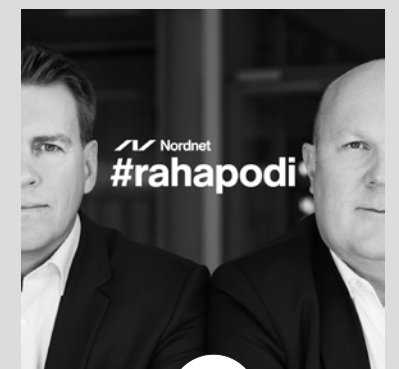
Monet pankit julkaisevat verkkosivuillaan tai erillisissä sovelluksissa talousaiheisia vinkkejä. Osuuspankin Rahapuhetta-podcastissa keskustellaan laajemmalla tasolla taloudesta, työelämästä, yrittämisestä ja asunnon hankinnasta. Myös Säästöpankin Rahasta kiinni -podcastissa ja Danske Bankin Taloudellinen mielenrauha -podissa käsitellään samoja aiheita. Säästöpankin vinkkejä voit kuunnella mm. suoraan verkkosivujen kautta, Osuuspankin ja Danske Bankin sisältöjä Suplassa.



2

TALOUSAIHEISET PODCASTIT

Pankkien ohella muun muassa Yle tarjoaa paljon aiheeseen liittyvää sisältöä. Julia Thurénin toimittama Melkein kaikki rahasta -ohjelma on kuunneltavissa Yle Areenassa. Ohjelmassa ruoditaan niin avioeron vaikutusta raha-asioihin, säästämistä, taloudellista väkivaltaa, lapsiperheen raha-asioita, sijoittamista kuin kateellisuutta rahan suhteen. Laajasti erilaisiin talousasioihin perehdytään myös Suplasta löytyvässä Rikastamo-podcastissa, jota juontavat Unna Lehtipuu ja Terhi Majasalmi.

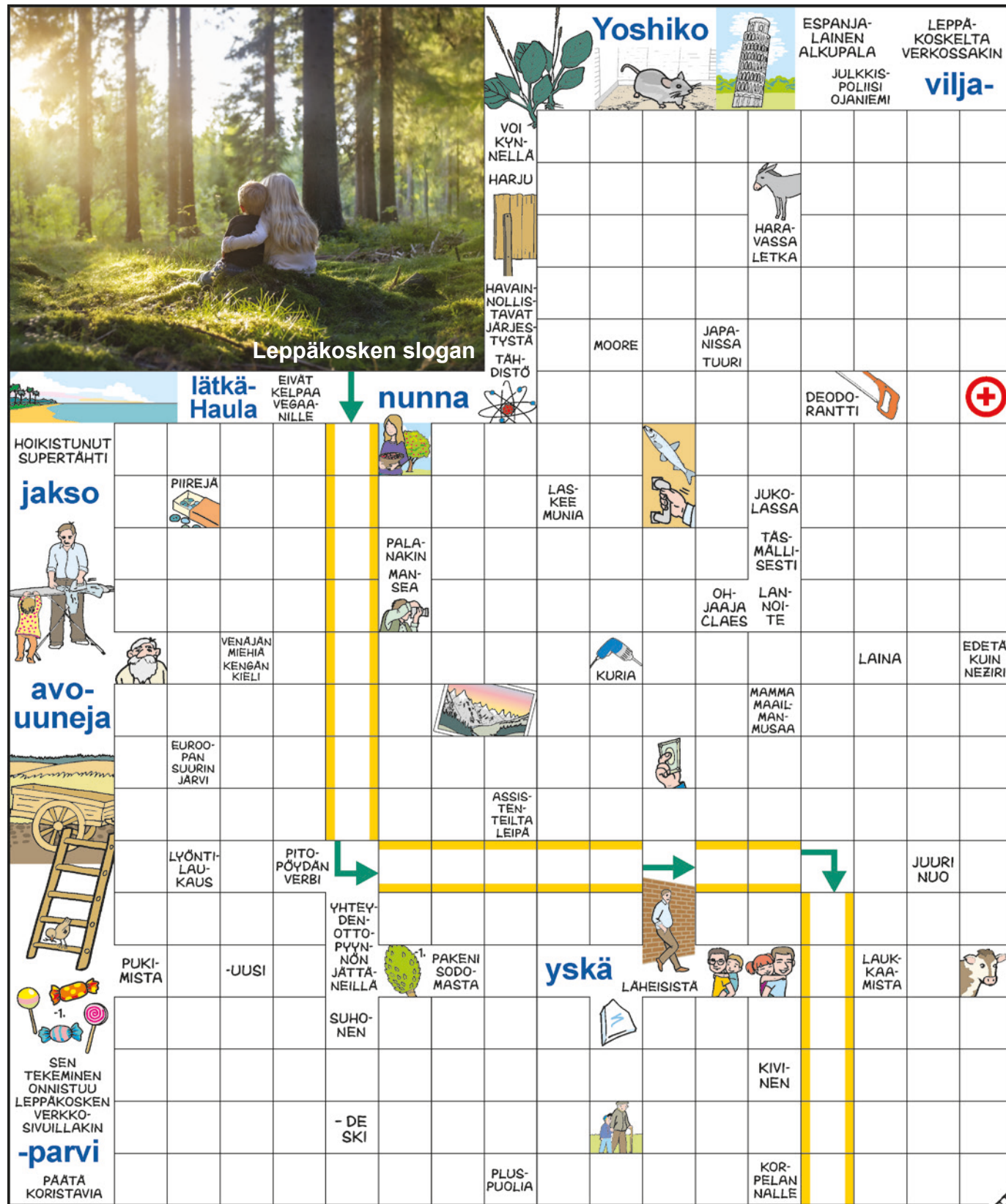


3

SELKOKIELELLÄ SIOITTAMISESTA

Oletko kiinnostunut nimenomaan sijoittamisesta? Verkossa on paljon ilmaista kuunneltavaa myös tästä aihepiiristä! Osuuspankin verkkosivujen Media-osuudesta löytyy OP:n oma videopohjainen sijoittajakoulu, jossa keskitytään sijoittamiseen, mutta asioista puhutaan ilman vaikeita termejä, perusteista aloittaen. Hieman edistyneemmällä käsiteltäessä liikutaan Nordnetin omassa Rahapodissa, jota voi kuunnella suoraan Nordnetin sivuilla.

Ratkaisun löydät Leppäkosken nettisivuilta
www.leppakoski.fi/ristikko.



www.sanaris.fi/ laadinta Erkki Vuokila, toteutus Heli Kärkkäinen

A-REHU
VAIHTOI
UUSIUTUVAAN
SÄHKÖÖN



Puhdasta rehua uusiutuvalla energialla

Atrian ja suomalaisten kotieläintilojen omistama A-Rehu tuottaa vuosittain yli 250 miljoonaa kiloa rehua, jota toimitetaan tiloille ympäri Suomen. Suuren rehumäärän valmistamiseen tarvitaan paitsi raaka-aineita ja työvoimaa, myös paljon energiaa.

"Pyrimme jatkuvasti parantamaan tuotantoprosessimme energiatehokkuutta, mutta sen lisäksi on tärkeää, että käyttämämme energia on mahdollisimman ympäristöystävällistä. Olemme tehneet jo pitkään yhteistyötä Leppäkosken Energian kanssa, joten oli selvää, että myös uusiutuva energia tulee heidän kauttaan", A-Rehun rehuliiketoiminnan johtaja **Ilkka Ala-Fossi** kertoo.

Koska rehutehtaan energiantarve on suuri, myös energianlähteen vaihdoksen vaikutukset ovat merkittävät.

"Muutoksen ansiosta A-Rehun hiilidioksidipäästöt vähenevät noin 3 000 tonnia vuodessa, mikä vastaa reilusti yli 1 000 auton liikennepäästöjä", Leppäkosken Energian myyntijohtaja **Juha Koskela** selventää.

Lue koko juttu www.leppakoski.fi/a-rehu.

KIINNOSTAAKO SÄHKÖINEN LEHTI?

Mikäli et halua lehteä jatkossa paperisena kotiisi, voit ilmoittaa sen meille peruutuslomakkeella **www.leppakoski.fi/asiakaslehti** tai sähköpostitse **viestinta@leppakoski.fi**.

**Anna
palautetta**

Kerro mikä oli lehden paras juttu tai mistä aiheesta haluaisit lukea seuraavassa lehdessä. Osallistut samalla Leppäkosken tuotepalkintojen arvontaan.
www.leppakoski.fi/asiakaslehti

UUDISTUKSIA LEPPÄKOSKELLA

Leppäkoskella on otettu käyttöön uusia järjestelmiä, joiden avulla pystymme palvelemaan asiakkaitamme paremmin mm. tarjoamalla palveluita laajennetuin aukioloajoin.

Kerromme uudistuksista
tarkemmin marraskuun sähkö-
laskujen mukana tulevalla
tiedotteella. Tässä kuitenkin
jo esimakua muutoksista!

7

**SÄHKÖISET
PALVELUKANAVAT
UUDISTUIVAT**

Leppäkosken sähköinen
asiakaspalvelu on auki 24/7.
Nettisivujemme kautta voit hoitaa
energia-asioitasi keskitetysti ja
mm. seurata energiankulutustasi,
tarkastella laskentietojaasi sekä
siirtää laskusi eräpäivää.

Tutustu uusiin palveluihin
www.leppakoski.fi/online.

2

SÄHKÖLASKUJEN ULKOASU MUUTTUU

Sähkölaskujen ulkoasu
uudistuu marraskuusta lähtien.
Voit tutustua ulkoasuun
nettisivuiltamme löytyvän
laskun lukuohjeen avulla
[www.leppakoski.fi/
sahkolaskun-lukuohje](http://www.leppakoski.fi/sahkolaskun-lukuohje).

SÄHKÖSOPIMUKSET KAIKKIIN TILANTEISIIN

Leppäkosken Energialta saat sähkösopimukset
niin sähkölämmittäjän kuin
kerrostaloasukkaan tarpeisiin.

Sähkölämmittäjän valinta

1

PRIIMA-sähkö

Priima-pörssisähkösopimuksella
maksat sähköstäsi aina ajantasaista
hintaa ja hyödynnät halvimmat hinnat.

HINTA SPOT-hinta + 0,35 snt/kWh.
Tammi-syyskuun 2020
spot-keskihinta 3,31 snt/kWh.

VOIMASSA Toistaiseksi voimassa.

2

TAKUU-sähkö

Valitse määräaikainen sähkösopimus
ja pääset helpolla – yksi, vakaa
sähkönhinta, kaksi vuotta, ei stressiä!

HINTA Yleissähkö 5,29 snt/kWh.
Energiamaksut vaihtelevat
mittaustavan mukaan.

VOIMASSA Kaksi vuotta, määräaikainen.

3

MARKKINA-sähkö

Sähköä aina markkinahintaan
ilman sitoutumista. Sähkönhinta
päivittyy neljästi vuodessa ja
hinnanmuutoksesta ilmoitetaan
1 kk etukäteen.

HINTA 5,95 snt/kWh.

VOIMASSA Toistaiseksi voimassa.

4

YMPÄRISTÖ-sähkö

Arvostatko sähkösopimuksessa
luonnonläheisyyttä? Valitse
uusiutuvasti tuotettua sähköä,
toistaiseksi voimassa
olevalla sopimuksella.

HINTA 6,50 snt/kWh.

VOIMASSA Toistaiseksi voimassa.

Asiakaspalvelumme auttaa oikean sopimuksen valinnassa
puh. 03 4503 500, asiakaspalvelu@leppakoski.fi.

*Hinnat ilmoitettu 2.11.2020. Katso ajantasaiset hinnat
ja tuote-ehdot nettisivuiltamme www.leppakoski.fi.*